

Tractament que realitza la premsa de la mediació escolar

Ana González Izquierdo*

Dr. Francesc Xavier Moreno Oliver**

Actualment es tant important la influència que la premsa té a la societat que això fa que qualsevol tema hagi d'estar necessàriament expressat i analitzat en aquest tipus de mitjà.

Es podria dir que qualsevol contingut que no sigui tractat pels mitjans de comunicació, no existeix.

Per les raons esmentades, la mediació escolar hauria de fomentar-se, a diari, per part del món de la comunicació, si això fos possible.

La freqüència i el tarannà amb el que la premsa tracta a la mediació escolar, és un bon termòmetre per detectar l'estat de la qüestió.

Com valora la premsa la mediació escolar

Basant-nos en 1830 articles de premsa resultants de la cerca "mediació escolar" es diria que només 141 dels articles estan signats, per un total de 81 autors i d'aquests 141 articles realment només 99 són diferents, donat que la resta són articles idèntics i repetits en les distintes edicions locals o regionals del mateix diari.

Per tant es podria dir que la majoria dels articles, més del 92%, no estan signats i són articles informatius sense una opinió personalitzada.

Que hi hagin pocs articles signats, només 99, per 81 autors, implicaria que en poques ocasions un autor escriu més d'una vegada sobre el tema de mediació escolar. Les principals raons dels casos en els què un periodista torna a escriure sobre la matèria, atenen a que els periodistes són més aviat redactors generalistes i es mouen en un àrea on es repeteixen les notícies.

També hi han altres perfils d'autors que tenen la singularitat d'estar especialitzats en mediació escolar i procedeixen de diferents àmbits com son el de l'educació, la filosofia, el dret i l'empresa. La seva especialització els condueix a escriure i signar una major proporció d'articles en comparació amb els que ho són per part dels periodistes generalistes.

Pel que fa als perfils dels autors:

| | |
|-----------------------------------|-----|
| Periodista | 88% |
| Blocaire | 3% |
| Empresa | 3% |
| Jurista | 3% |
| Professionals àmbit de l'educació | 3% |

Respecte a la formació universitària dels autors d'articles de mediació escolar aquesta és diversa, i tal i com és desprèn de la taula, menys de la meitat dels llicenciats ho son en Ciències de la Informació.

| | |
|---|-----|
| Altres | 55% |
| Llicenciat en Ciències de la Informació | 42% |
| Llicenciat en Dret. | 3% |

Els percentatges segons gènere, 62% dones i 38% homes, indiquen que tant les dones com els homes estan sensibilitzats amb el fet de difondre notícies sobre la mediació escolar, tot i que les dones s'interessen de forma majoritària.

De l'anàlisi de les diferents notícies és desprèn que la majoria d'autors donen un tractament merament informatiu dels continguts que transmeten i no ofereixen el seu punt de vista, és a dir, que es posicionen de forma neutral. També es posa de manifest que en aquelles notícies en que la valoració sobre la mediació escolar resulta positiva, aquesta és molt breu.

Per els diferents redactors, l'eix central de la notícia es basa tant en una mesura presa a nivell institucional, des de qualsevol organisme, com en una experiència favorable viscuda a una escola en aplicació de la mediació escolar.

Així doncs, s'esmentaran trets d'algunes mesures institucionals o experiències d'escoles de les que parlen els redactors:

A nivell internacional, MEDES és un projecte europeu per a la promoció de la mediació escolar que és basa en la utilització de la mediació escolar com a eina contra l'assetjament a les aules.

Entre els objectius de l'esmentat projecte europeu hi és la creació d'un manual d'ús de la mediació que podrà ser consultat "*on line*" per part de la població i un segell de qualitat que certificarà en els propers anys l'estàndard de qualitat de la mediació escolar a les entitats educatives que vulguin aplicar el mètode.

D'altra banda, la premsa destaca que hi han centres escolars en els que de manera pionera han establert la practica de la mediació escolar obtenint així uns resultats altament positius a l'hora de resoldre els conflictes a l'aula per mitjà de les habilitats socials i la paraula, donat que el diàleg és part important de la relació amb l'altre. Basant la comunicació en el respecte a l'altre, les parts van resolent les diferències que inicialment els van portar al conflicte.

Son qualificades d'èxit per la premsa les propostes comunitàries que alguns col·legis públics han fet en la promoció d'espais de pau i tolerància amb la diversitat.

La premsa també esmenta que en consonància amb la naturalesa del racisme, la xenofòbia i qualsevol altra forma d'intolerància a l'aula, la mediació escolar no solament involucra a personal del sector educatiu sinó que també s'adreça a diferents estaments a nivell local i autonòmic (coordinadors d'igualtat i convivència, representants de les comunitats autònomes).

Finalment, cal destacar com a mesura institucional que segons la Generalitat de Catalunya tots els centres educatius en el termini de tres anys des del 2017 hauran

de comptar amb l'elaboració i implementació d'un Projecte de convivència d'acord amb la Resolució ENS/585/2017 de 2017.

En compliment d'aquesta finalitat, la Generalitat va formar una seixantena de docents i professionals d'Ensenyament per tal de que aquests poguessin assessorar als centres en la tasca esmentada.

Tant les escoles públiques com les concertades aniran confeccionat el seu Projecte de convivència, que quedarà recollit dins del marc del seu Projecte educatiu, en base al diagnòstic de la situació de convivència detectada per cada escola.

Ensenyament va crear una aplicació informàtica al efecte, per facilitar als diversos centres la realització de l'esmentat diagnòstic i del Projecte de convivència.

El projecte té en compte tres àmbits d'intervenció diferents però que alhora estan molt connectats que són l'aula, el centre i l'entorn. Les accions que es prendrien per part de les escoles haurien de encaminar-se a la creació d'un clima millor de convivència en aquests àmbits.

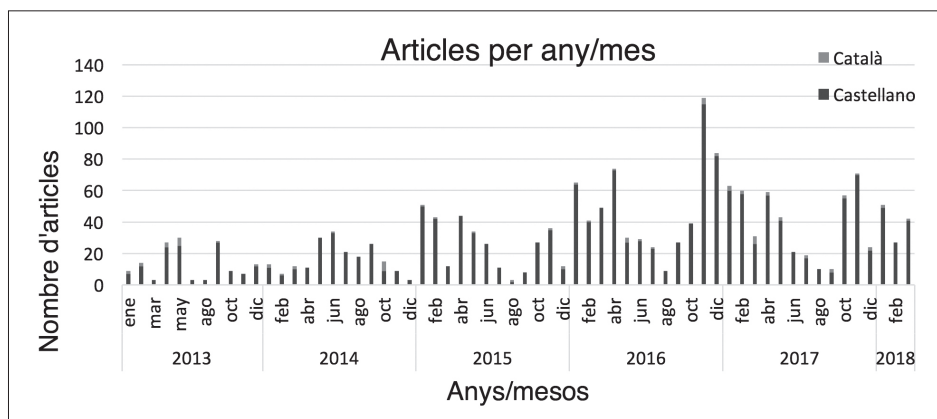
Dintre del Pla es poden trobar també altres continguts com són: els punts forts i febles en relació a la convivència, els objectius fixats en base a les necessitats detectades i els seus terminis de compliment.

Per tal de controlar el nivell d'acompliment dels objectius i terminis s'estableixen uns indicadors i també hi haurà una Comissió de convivència per fer seguiment del Projecte de convivència.

En definitiva el Projecte de convivència fomenta la mediació escolar i el diàleg com eines bàsiques per la resolució pacífica dels conflictes.

L'assetjament escolar, que per desgracia és tan present a la nostra societat, també es vol combatre per part de la Generalitat.

Freqüència de les notícies



Davant la presentació d'aquestes dades s'estableix una relació tenint en compte dues variables:

La primera variable que s'ha tingut en compte serien els articles publicats en els anys compresos entre 2013 i març de 2018, i la segona si la publicació ha estat escrita en català o castellà.

En els anys 2013 i 2014 el volum de publicació de notícies és baix (menys de 20 notícies per mes).

L'any 2015, gener és un mes en que la premsa comença a potenciar les notícies sobre el tema que ens ocupa tenint una major freqüència en la seva divulgació.

I en arribar al 2016 podria dir-se que és "l'any estrella", ja que el mes de novembre arriba al percentil del 120% que és un resultat altament positiu pel que fa a la freqüència de notícies.

En principi semblaria que el 2016 podria marcar un punt d'inflexió pel que fa al interès que la mediació escolar suscita en la premsa, però analitzat l'any 2017 s'observa que la tendència posterior és decreixent, tot i que les dades de finals del 2017 i principis del 2018 apuntarien a que la tendència tornaria a ser creixent novament.

El 96% dels articles estan escrits en castellà respecte al 4% en català. Donat que al conjunt de l'estat existeix més volum de premsa en castellà que en català, no resulta sorprenent que el percentatge de notícies en català sigui l'esmentat.

Secció

En aquest apartat és reflecteix en quina secció apareixen les notícies sobre mediació escolar, per poder veure la importància que se li dona a aquestes notícies dins d'una publicació.

| Secció | Percentatge |
|-----------------------------------|-------------|
| Regional | 16,45% |
| Altres | 14,26% |
| Local | 13,44% |
| Actualitat / Última Hora | 12,79% |
| Miscel·lània | 10,71% |
| Comunitats autònomes i províncies | 10,16% |
| Societat | 9,13% |
| Nacional | 6,28% |
| Opinió | 1,80% |
| Agendes | 1,20% |
| Política | 0,87% |
| Cultura | 0,71% |
| Suplement | 0,49% |

| | |
|---|-------|
| Comarcal | 0,44% |
| Administració Pública - Diaris oficials | 0,33% |
| Solidaritat i Associacionisme | 0,33% |
| Legal | 0,22% |
| Salut | 0,16% |
| Contraportada | 0,11% |
| Editorial | 0,05% |
| Unió Europea | 0,05% |

Es pot comprovar que el percentatge de notícies en les seccions importants d'una publicació (Portada, contraportada, editorial, opinió ...) és molt reduït, només el 1,97%.

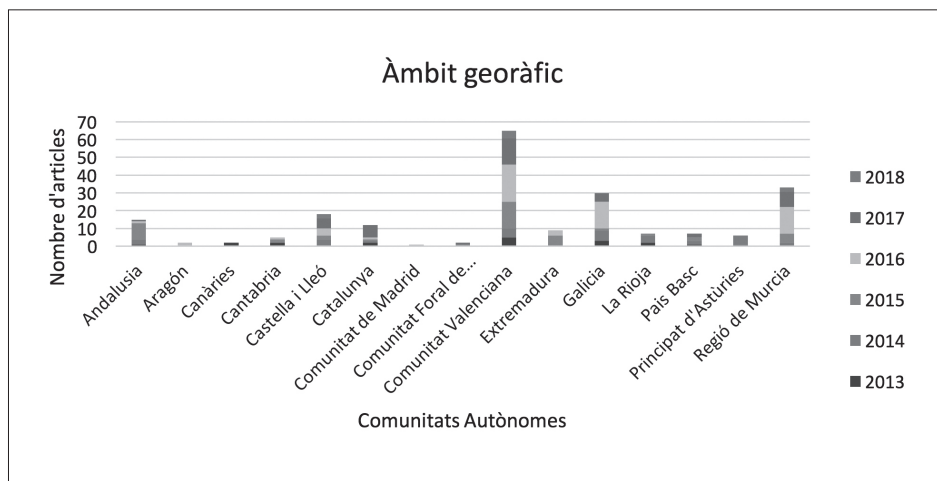
També és posa de manifest que les notícies sobre mediació escolar mai han aparegut a la portada d'una publicació.

La majoria de les notícies apareixen en les seccions d'àmbit local, comarcal, comunitat autònoma, nacional ... amb un percentatge proper al 50%.

Àmbit geogràfic

En aquest apartat s'han tingut en compte només els articles que s'han publicat a la secció local, provincial o de la comunitat autònoma corresponent.

Es pot concloure que destaquen pel seu nombre les publicacions a la Comunitat Valenciana, Regió de Murcia i Galícia.



Conclusions

El caire neutral amb el que els redactors aboquen les notícies sobre mediació escolar no afavoreix el foment de la mediació escolar.

La brevetat de les valoracions positives de la majoria de les informacions, que ofereixen els redactors, tampoc contribueix a l'impuls de la mediació escolar.

Tal i com ja s'ha esmentat el perfil majoritari dels autors dels articles sobre mediació escolar és el de redactor generalista i són pocs els autors especialitzats en la matèria.

Pel contingut de les notícies, es tindrien indicis sobre el fet que un sector de la premsa començaria a intuir que la mediació escolar podria ser una eina molt valuosa per resoldre des de un altre lloc els conflictes que s'originen en el dia a dia de la vida escolar.

En relació a la freqüència amb la que surten les notícies aquesta hauria de millorar per tal d'afavorir la difusió de la mediació escolar.

Segons el que es desprèn de la secció en la que surten publicades les notícies, la premsa encara no dona el protagonisme que la mediació escolar necessitaria per el seu impuls i promoció.

La mediació escolar podria ser present a la societat ja des de l'escola si les institucions públiques i el poder polític en general incrementessin les seves polítiques per tal d'afavorir la implantació d'aquesta eina.

Tal i com s'ha exposat, Catalunya promou polítiques per fomentar la mediació escolar amb iniciatives tan importants com la aprovació de l'elaboració i implementació del Projecte de convivència a tots als centres educatius.

Cal destacar que des de Catalunya s'han fet accions importants a nivell legislatiu per impulsar la mediació. En aquest sentit, Catalunya va regular dues lleis sobre mediació de forma pionera a l'Estat Espanyol sent un referent per a les lleis autonòmiques posteriors: la Llei 1/2001, de 15 de març, de mediació familiar a Catalunya i la Llei 15/2009, de 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del **dret privat** desenvolupada pel seu Reglament publicat al 2012.

Així doncs, la premsa que amb la seva veu podria fomentar la cultura de mediació a la població en general i exercir com a formador secundari en aquesta matèria ho està fent tímidament i queda un llarg recorregut en aquest sentit. Es un camí que es podria dur a terme si les institucions públiques i la premsa annexionessin les seves forces.

S'haurà de veure si al llarg dels anys, la premsa amb el seu poder arriba a ser un revulsiu tant per la mediació en general com per a la mediació escolar en particular.

Bibliografia

Base de dades de premsa "My News". Universitat Autònoma de Barcelona. Cerca "Mediació escolar" i "Mediación escolar". Recuperada Març-Maig 2018 de <http://uab.mynews.es.are.uab.cat>

- El projecte europeu MEDES (2015). Recuperada 21 de Maig de 2018, de <http://medes.vila-real.es>
- Departament d'Ensenyament, Generalitat de Catalunya (2017). Projecte de convivència. Recuperada 21 de Maig de 2018, de <http://educacio.gencat.cat/portal/page/portal/Educacio/PCentrePrivat/PCPINici/PCPProjectesEducatius/PCP-ProjecteConvivencia>
- XTEC - Xarxa Telemàtica Educativa de Catalunya (2017). Projecte de convivència. Recuperada 21 de Maig de 2018, de <http://xtec.gencat.cat/ca/centres/projeducatiu/convivencia>
- Sala de Premsa. Generalitat de Catalunya (06/07/2017). Una seixantena de docents i professionals d'Ensenyament es formen per assessorar sobre l'elaboració del Projecte de Convivència. Recuperada 21 de Maig de 2018, de http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/AppJava/notaprensavw/302116/ca/seixantena-docents-professionals-densenyament-formen-assessorar-lelaboracio-projecte-convivencia.do
- Montse Ramírez Gómez, Diputació de Barcelona(29/03/2017). S'ha aprovat l'elaboració i la implementació d'un Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre. Recuperada 21 de Maig de 2018, de <http://compromesosambleducacio.diba.cat/news/2017/03/29/sha-aprovat-lelaboracio-implementacio-dun-projecte-de-convivencia-centres-educatius->
- Inspecció d'Educació a Barcelona (2-3/11/2017). Projecte de Convivència (data límit: 24/3/2020). Recuperada 21 de Maig de 2018, de http://www.edubcn.cat/rcs_gene/extra/05_convivencia/Convivencia_4.ppt
- Nació digital (28/03/2017). Un pla de convivència, l'eina d'Ensenyament per acabar amb l'assetjament a les escoles Recuperada 21 de Maig de 2018, de <https://www.naciodigital.cat/noticia/128171/pla/convivencia/eina/ensenyament/acabar/amb/assetjament/escoles>

* Ana González Izquierdo, Llicenciada en Dret per la UB, postgrau Dret de les Noves Tecnologies a ESADE, estudiant del Màster de Mediació Familiar i Dret Privat a la UAB. Autora.

** Dr. Francesc Xavier Moreno Oliver. Mentor.